

Monumentnummer*: 516738

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 11 september 2000
Kadaster deel/nr 82881/135

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>					
Arnhem	Arnhem	Gelderland					
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
St. Elisabethshof	71			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	1			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	3			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	5			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	7			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	9			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	11			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	13			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	15			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	17			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	19			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	21			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	23			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	25			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	27			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	29			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	31			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	33			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	35			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	37			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	39			6812 AV	Arnhem		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
St. Elisabethshof	41			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	43			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	45			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	47			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	49			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	51			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	53			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	57			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	59			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	61			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	63			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	65			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	67			6812 AV	Arnhem		
St. Elisabethshof	69			6812 AV	Arnhem		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Arnhem	P			6113
Arnhem	P	6119	A14	
Arnhem	P	6119	A49	
Arnhem	P	6119	A50	
Arnhem	P	6119	A51	
Arnhem	P	6119	A52	
Arnhem	P	6119	A31	
Arnhem	P	6119	A43	
Arnhem	P	6119	A11	
Arnhem	P	6119	A23	
Arnhem	P	6119	A40	
Arnhem	P	6119	A32	
Arnhem	P	6119	A12	
Arnhem	P	6119	A48	
Arnhem	P	6119	A35	
Arnhem	P	6119	A5	
Arnhem	P	6119	A38	
Arnhem	P	6119	A37	
Arnhem	P	6119	A44	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Arnhem	P	6119	A7	
Arnhem	P	6119	A26	
Arnhem	P	6119	A13	
Arnhem	P	6119	A2	
Arnhem	P	6119	A24	
Arnhem	P	6119	A8	
Arnhem	P	6119	A45	
Arnhem	P	6119	A3	
Arnhem	P	6119	A33	
Arnhem	P	6119	A6	
Arnhem	P	6119	A39	
Arnhem	P	6119	A25	
Arnhem	P	6119	A47	
Arnhem	P	6119	A20	
Arnhem	P	6119	A46	
Arnhem	P	6119	A21	
Arnhem	P	6119	A1	
Arnhem	P	6119	A42	
Arnhem	P	6119	A34	
Arnhem	P	6119	A10	
Arnhem	P	6119	A15	
Arnhem	P	6119	A41	
Arnhem	P	6119	A22	
Arnhem	P	6119	A9	
Arnhem	P	6119	A4	
Arnhem	P	6119	A19	

*Omschrijving***

Omschrijving

De ZIEKENHUIS-vleugel van het "Sint Elisabeth's Gasthuis" is met de voorgevel op de Utrechtseweg gericht en is vanuit de hoofdvorm van een omgekeerde T, in rode baksteen opgetrokken. Het gebouw heeft een souterrain met dienstingang met daarboven twee hoge bouwlagen en een hoog afgeplat schilddak met leien in rijndekking. De vlakke symmetrische gevel wordt afgesloten door een smalle uitstekende goot op gootklossen. De VOORGEVEL heeft een vijf traveeën brede, risalerende ingangspartij en twee lange zijvleugels met elk tien traveeën. In iedere zijvleugel bevinden zich twee risalerende velden, die bekroond zijn met een hoge trapgevel, die door de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gootlijst heen steekt. Het hierachter gelegen zadeldak sluit op de nok van de hoofdkap aan. Op de eerste en tweede verdieping van deze risalerende velden bevindt zich een klein balkon, gedragen door zware consoles en voorzien van een smeedijzeren hekwerk. Iedere travee bevat een gewijzigd schuifvenster afgesloten door een korfboog met consoles en siersteentjes en een boogtrommel met siermetselwerk. In het dakvlak bevindt zich boven elke vensteras een smalle hoge dakkapel met uitkragend zinken dakje waarop een piron. Horizontale natuursteenbanden geven de gevels een sterk horizontale werking. De middenpartij, waarin zich de hoofdingang bevindt, wordt bereikt door twee gebogen opritten. Voor de ingang een portiek, gevormd door drie brede open korfbogen, gesteund door overhoekse steunberen. Het portiek wordt afgesloten door een gesloten stenen balustrade en heeft stenen waterspuwers op de hoeken. Hierboven een door de gootlijst stekende hoge stenen trapgevel. In de trapgevel bevindt zich een nis met daarin een console en een baldakijn voor het beeld van de beschermheilige van het gebouw, Elisabeth van Thüringen. Onder de nis bevindt zich op een brede horizontale band de naam van het complex. Aan weerszijden van de trapgevel bevinden zich in het dakvlak twee stenen dakkapellen, eveneens met trapgevels. In de gevel een geprofileerde spitsboog met drie-pas invulling. De gevels zijn versierd met sierlijk gesmede muurankers. De smalle ZIJGEVELS van het hoofdblok aan de Utrechtseweg hebben een risaliet met een bekronende trapgevel. In het risaliet bevinden zich per drie gekoppelde ramen met rondboogvormige bovenlichten in geprofileerde omlijstingen. Aan weerszijden van het risaliet bevindt zich een vensteras waarvan de detaillering overeenkomt met die van de voorgevel van het gebouw.

De ACHTERGEVEL van de hoofdvleugel heeft in het midden een breed tussenlid naar de kapel. Dit tussenlid is even hoog als de hoofdvleugel en voorzien van drie bouwlagen en twee evenwijdig aan elkaar lopende schilddaken met daartussen een plat gedeelte. Het opvallende aan dit tussenlid zijn de brede raampartijen en de uitgebouwde en van horizontale sierbanden voorziene schoorstenen tussen de raampartijen. De meeste ramen zijn ooit vernieuwd. In de dakschilden bevinden zich kleine dakkapellen. Links en rechts van dit tussenlid wordt de achtergevel van de hoofdvleugel gekenmerkt door enkele uitgebouwde gedeelten over de gehele bouwhoogte. Deze gedeelten hebben afgeschuinde zijden. Tussen de uitgebouwde gedeelten in bevinden zich terugliggende moderne ingangspartijen en op elke verdieping een balkon. Direct aan weerszijden van het tussenlid bevinden zich in de jaren zeventig uitgebouwde gedeelten die in vorm en detaillering ondergeschikt zijn aan de hoofdmassa. In twee van de uitgebouwde oorspronkelijke gedeelten zijn, duidelijk herkenbaar, de trappenhuis opgenomen. Aan één zijde (noordwest) zijn de per drie gekoppelde trappenhuisvensters nog voorzien van de oorspronkelijke glas-in-loodramen. Aan de andere zijde zijn ze verdwenen.

Het INTERIEUR. In het gebouw zijn diverse oorspronkelijke interieuronderdelen bewaard gebleven. Zo bevinden zich in het gebouw nog veel originele tegelvloeren die voor een groot deel schuil gaan onder een moderne bekleding. De tegelvloeren hebben zwart/geel/oranje/rode kleurstellingen. Het rechthoekige, witgepleisterde trappenhuis bevindt zich in het tussenlid en heeft twee bouwlagen met geprofileerde korfbogen en een lichtkoepel. De eenvoudige trap is voorzien van een smeedijzeren balustrade en een houten reling. Het trappenhuis heeft een vlakke zoldering. In één van de trappenhuisen aan de achterzijde bevinden zich nog de oorspronkelijke glas-in-lood ramen. In beide trappenhuisen is de detaillering van de trap nog oorspronkelijk. Ook de zolders hebben nog de oorspronkelijke indeling.

Waardering

ZIEKENHUIS-vleugel van het "Sint Elisabeth's Gasthuis".

- Van architectuurhistorische waarde als oudste gedeelte van het Sint Elisabeth's gasthuis dat van typologisch belang is als goed bewaard voorbeeld van een laat negentiende eeuwse ziekenhuiscomplex met kapel en latere uitbreidingen. Het vormt een van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

scheppingen van de bekende architect J.W. Boerbooms en is gebouwd in een voor die tijd typerende mengstijl waarin zowel neogotische als neorenaissance-elementen zijn opgenomen. De detaillering van het gebouw is behoudens de veranderde raamdetailleringen nog in grote mate oorspronkelijk en kenmerkt zich ondermeer door het siersmeed- en siermetselwerk en het gevelbeeldhouwwerk. De combinatie van deze hoofdbouw met de achtergelegen kapel verleent het geheel een hoge ensemblewaarde. De nog originele interieurelementen versterken de waarde van het gebouw.

- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de markante situering op een hoge stuwwal ten westen van de stadskern van Arnhem tussen de Utrechtseweg en de spoorbanen. Het ziekenhuis vormt door de hoge en karakteristieke ligging een waardevol beeldbepalend element aan de westelijke stadsentree en is ook vanuit de polder en vanuit de hoger gelegen noordelijke wijken duidelijk zichtbaar aanwezig.

- Van cultuurhistorische waarde wegens de belangrijke rol die het Gasthuis speelde tijdens de Slag om Arnhem in 1944. Het Sint Elisabeth's Gasthuis bevond zich midden in de gevechtszone in de smalle corridor tussen de spoorweg en de rivier en ging dienst doen als hospitaal voor beide partijen. In het gebouw werd kort daarna een wapenstilstand overeengekomen. Als zodanig is het complex nauw verbonden met de geschiedenis van de stad Arnhem en met de nationale oorlogshistorie in het bijzonder.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Gezondheidszorg

Functie

Ziekenhuis